

Màquina escurabutxaques

Pere Calders

Doncs sí, segons les definicions dels diccionaris més solvents, el capital és un fons de riquesa acumulada, els diners que hom posseïx.

Això de la "riquesa acumulada" és, per al comú dels mortals, un concepte d'economia-ficció, un somni d'un altre món: aclucant els ulls, és possible d'imaginar que hi ha privilegiats que acumulen riquesa. En canvi, la segona part se'ns apareix amb realisme, i tots sabem què vol dir la frase "els diners que hom posseïx". El dubte és si som els posseïts o els posseïdors d'aquesta cosa tan volàtil que són els diners de butxa-

ca o els que figuren en diminuts comptes corrents.

Es una qüestió que sense necessitat d'embolicar-la més, ja ens tenia preocupats a tots. El capital de cadascú, l'insignificant, notàvem que se'ns evadia d'una manera escandalosa i vèiem amb pena que l'Administració no s'hi amoïnava gaire. Al contrari: amb unes estadístiques oficials triomfalistes sobre els percentatges d'augment del cost de la vida, i la tendència a autoritzar la pujada de tarifes a les grans companyies monopolístiques, cau pel cantó de voler-nos demostrar que no tan sols anem bé, sinó que encara se'ns pot escórrer més. En tot cas, si no ho fem és culpa nostra —venien a dir—, i cal que tinguem més seny. En les situacions més compromeses, recorrien a les comparances amb països del nord i ens demostraven, amb números pintats, que tributem poc. Ens tenien espantats i avergonyits.

Però vet aquí que, de cop i volta, esclata un gran escàndol nacional. Nacional del centre, de les nacionalitats perifèriques i de les comunitats autò-

nomes. Que ja és dir... Es posen les mans al cap i ens expliquen que han fugit del país molts milers de milions en efectiu i en espècies. I mostren una gran sorpresa, com si mai no s'ho haguessin pogut imaginar.

A mi em passa que no entenc l'estupor oficial, perquè sense tenir els elements d'informació del poder constituït, ja fa temps que m'ho temia. Els diners que fugen de cada economia domèstica, bé deuen anar a parar en un lloc o altre.

Sospito l'existència d'un túnel com aquests que descobreixen de tant en tant en una presó. Però, molt ben fet, molt dissimulat, en forma de desguàs permanent. Quan el troben, despisten, han de fer veure que la recerca s'allargarà, a causa de la complicació del traçat.

Es practica la tècnica de sobreposar escàndols: l'un damunt l'altre, per capes, i així es van tapat mútuament. Com les ostres, però amb resultats molt diferents. Al final, en comptes d'una perla, sempre hi ha una compacta bola de brúcia.